

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

ВОЛИНСЬКА АЛІНА МИКОЛАЇВНА

УДК 347.45/.47

ДОГОВІР ПРО НАДАННЯ ДЕТЕКТИВНИХ ПОСЛУГ

12.00.03 – цивільне право і цивільний процес;
сімейне право; міжнародне приватне право

Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук

Київ – 2019

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Національній академії внутрішніх справ,
Міністерство внутрішніх справ України.

Науковий керівник

кандидат юридичних наук, доцент

Демиденко Наталія Володимирівна,

Національна академія внутрішніх справ,

професор кафедри цивільного права і процесу

Офіційні опоненти:

доктор юридичних наук, професор,

член-кореспондент НАПрН України, заслужений юрист України

Дзера Олександр Васильович

Київський національний університет імені Т. Г. Шевченка,

професор кафедри цивільного права

кандидат юридичних наук, доцент

Федосєва Тетяна Романівна

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,

доцент кафедри приватного права

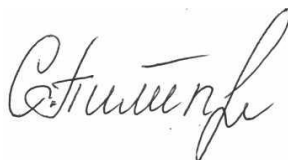
Захист відбудеться «28» лютого 2019 р. о 14 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.007.04 в Національній академії внутрішніх справ за адресою: 03055, м. Київ, пл. Солом'янська, 1.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національної академії внутрішніх справ за адресою: 03055, м. Київ, пл. Солом'янська, 1.

Автореферат розісланий «26» січня 2019 р.

Учений секретар

спеціалізованої вченої ради

С.А. Пилипенко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В Україні активно впроваджується практика надання детективних послуг населенню. З цією метою майже в кожному регіоні діють об'єднання приватних детективів, які відповідно до укладених договорів здійснюють пошук та збір значного обсягу інформації з метою захисту особистих та матеріальних інтересів клієнтів – як фізичних, так і юридичних осіб. Однак належного правового регулювання таких суспільних відносин немає – Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 13.04.2017 р., хоча і прийнятий Верховною Радою України, але досі не підписаний Президентом України. Незважаючи на це, детективні послуги користуються попитом серед населення.

Через відсутність в Україні належного законодавчого врегулювання діяльності детективних агентств, вони, як правило, реєструються як засоби масової інформації, а приватні детективи – як журналісти, що надає їм право проводити журналістські розслідування, а, отже, діяти в межах правового поля, хоча й іншого виду діяльності.

Зазначена ситуація надає певні можливості, проте загалом негативно впливає на практичну діяльність приватних детективів та їх об'єднань, оскільки укладені ними договори про надання детективних послуг не мають потрібного правового забезпечення.

Усунення таких недоліків законодавчого та практичного характеру неможливе без наукового осмислення особливостей договірних відносин, що виникають між суб'єктами приватної детективної (розшукової) діяльності.

Проблематика договірних відносин у сфері надання детективних послуг є новою для української цивілістики. Крім того, в Україні також відсутні комплексні наукові дослідження особливостей цивільно-правового регулювання договору про надання детективних послуг.

Загалом, дослідженню питань договірного регулювання відносин із надання послуг, їх характерних ознак та відмежування від інших договірних конструкцій, присвячено роботи таких науковців, як: Д.В. Бездітко, Т.В. Боднар, В.А. Васильєва, Л.К. Веретельник, В.Я. Горблянський, О.В. Дзера, С.О. Ємельянчик, К.О. Жирнова, І.І. Зазуляк, В.Я. Карабань, Н.С. Кузнєцова, А.А. Мірзоян, Д.М. Притика, В.Г. Ротань, Н.Ф. Федорченко, Г.М. Ярошевська.

Система договорів про надання послуг в цивільному праві України була предметом дослідження А. Телестакової, а договори про надання правових послуг – В. Богославець.

Різнобічні питання з визначення змісту приватної детективної (розшукової) діяльності, її ліцензування, правового статусу приватних детективів та об'єднання приватних детективів, вивчення зарубіжного досвіду з метою запозичення шляхів його використання досліджували як вітчизняні, так зарубіжні науковці, серед яких: В.Б. Белорусов, Д.К. Брагер, О.В. Бровкін, К.Л. Бугайчук, В.В. Горovenко,

Т.Є. Зульфугарзаде, П.В. Іванов, К.В. Калюга, В.І. Козлов, Я.О. Сиротин, О.В. Солнишкова, О.Г. Федорова, В.О. Черков, О.Ю. Чорний, О.М. Шелухін.

Відсутність комплексних монографічних досліджень, присвячених договору про надання детективних послуг в цивільному праві України, а також недосконалість законодавчої конструкції зазначеного правового інституту, що тягне за собою виникнення колізій та прогалин у вітчизняному цивільному законодавстві, свідчать про необхідність системного аналізу цілої низки загальнотеоретичних і практичних питань даної проблематики.

Беручи до уваги зазначене, розроблення теоретичних та практичних основ договірних відносин з надання детективних послуг в цивільному праві України є актуальним та перспективним напрямом наукового пошуку.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано відповідно до Переліку пріоритетних напрямів наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ України на період 2015–2019 років, затвердженого наказом МВС України від 16 березня 2015 р. № 275, Основних напрямків наукових досліджень Національної академії внутрішніх справ на 2014–2018 роки (у межах п. 1.2.6. «Актуальні проблеми цивільного права в умовах реформування цивільного законодавства»), схвалених рішенням Вченої ради Національної академії внутрішніх справ від 29 жовтня 2013 р. (протокол № 28), передбачено річними планами науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт Національної академії внутрішніх справ на 2014-2018 рр. Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ 25 грудня 2014 р. (протокол № 23).

Мета і задачі дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розв'язання теоретичних і практичних питань, що виникають у зв'язку із укладенням, зміною та припиненням договору про надання детективних послуг, а також вироблення на цій підставі науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на вдосконалення законодавства України в цій сфері.

Для досягнення зазначеної мети поставлено такі *задачі*:

- визначити стан наукової розробки та методологію проведення дослідження питань договору про надання детективних послуг;
- простежити генезис законодавства України та наукової думки про надання детективних послуг;
- проаналізувати досвід правового регулювання надання детективних послуг у зарубіжних країнах;
- розкрити поняття та місце договору про надання детективних послуг в системі цивільно-правових договорів;
- визначити істотні умови договору про надання детективних послуг;
- розглянути суб'єктний склад договору про надання детективних послуг;
- виокремити права та обов'язки сторін за договором про надання детективних послуг;
- з'ясувати порядок та особливості укладення договору про надання детективних послуг;
- розглянути порядок зміни договору про надання детективних послуг;

- визначити підстави припинення договору про надання детективних послуг;
- розкрити особливості цивільно-правової відповідальності сторін за порушення умов договору про надання детективних послуг;
- розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення законодавства України у сфері надання детективних послуг.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері укладення, зміни та припинення договору про надання детективних послуг, а також його подальшого виконання.

Предметом дослідження є договір про надання детективних послуг.

Методи дослідження. Відповідно до поставлених мети і задач основою методології дослідження стали загальнонаукові та спеціальні методи пізнання правових явищ. У ході дослідження використано такі методи: *історико-правовий* – дозволив простежити еволюцію правового регулювання, а також дослідити генезу наукової думки про надання детективних послуг (підрозділ 1.2); *компаративістський* – використовувався для порівняльно-правового аналізу правового регулювання надання детективних послуг в Україні та зарубіжних країнах, а також наукових поглядів з окресленої проблематики (підрозділи 1.2, 1.3, 2.1-2.4, 3.1-3.3); *системно-структурний* – забезпечив розгляд договору про надання детективних послуг у системі цивільно-правових договорів та у тісному взаємозв'язку з іншими договорами про надання послуг (підрозділи 2.1-2.4, 3.1, 3.2); *метод абстрагування* – дозволив відійти від другорядних ознак договору про надання детективних послуг, які хоч і мають значення для його виконання, але не є визначальними, та зосередити увагу на його основних ознаках та істотних умовах (підрозділи 2.1, 2.2); *метод аналогії* – сприяв співставленню умов цивільно-правового договору та договору про надання детективних послуг і формулюванню висновку про належність цього договору до інституту зобов'язального права, що регулюється Цивільним кодексом України (підрозділи 2.1, 2.2); відповідальності сторін за порушення умов договору про надання детективних послуг та юридичної відповідальності в цілому (підрозділ 3.3); *формально-догматичний* – застосовувався при тлумаченні правових категорій, в результаті чого розроблено, поглиблено та уточнено понятійний апарат з досліджуваного питання (підрозділи 2.1, 2.3, 2.4, 3.2).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є першим в науці цивільного права комплексним дослідженням договору про надання детективних послуг в Україні.

В результаті проведеного дослідження сформульовано та обґрунтовано, у тому числі додатково аргументовано низку наукових положень і висновків, що виносяться на захист, зокрема:

вперше:

- сформульовано поняття договору про надання детективних послуг як цивільно-правового договору, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується надати детективні послуги другій стороні (замовникові) на умовах і в порядку, що визначені договором, відповідно до законодавчих вимог, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві надання послуг та фактичні витрати, необхідні для виконання договору;

– визначено, що предметом договору про надання детективних послуг є діяльність з надання детективних послуг, які приватний детектив повинен виконати за дорученням (завданням) замовника, що має нематеріальний та особистий характер, та надається у вигляді інформації у сфері сімейних відносин, корпоративної та економічної безпеки юридичних осіб, а також надання даних, що можуть бути підставою для звернення до суду для захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб;

– доведено, що результатом діяльності виконавця за договором про надання детективних послуг є: а) у разі надання послуг у сфері сімейних відносин – інформація щодо місця проживання (перебування) особи, яку розшукують; наявності чи відсутності фактів сімейної зради; народження особи у певному місці тощо; б) у разі надання послуг у сфері забезпечення корпоративної безпеки – інформація про виявлення фактів контрспостереження (підслуховуючих пристроїв, незаконного встановлення аудіо- і відео записуючих пристроїв); перевірку співробітників на поліграфі у разі підозри в невиконанні функціональних обов’язків, що шкодить інтересам роботодавця (з письмового дозволу випробуваного) тощо; в) у разі надання послуг у сфері забезпечення економічної безпеки юридичних осіб – інформація про факти неправомірного використання у підприємницькій діяльності фірмових знаків та найменувань, недобросовісної конкуренції; невиконання юридичною особою боргових зобов’язань перед підприємствами і організаціями тощо; г) у разі надання послуг у цивільному, господарському, адміністративному судочинстві, під час кримінального провадження – представлення відомостей, необхідних для розгляду справ у суді; надання даних, що можуть бути підставою для звернення до суду; захисту підозрюваного чи підсудного тощо;

– встановлено, що для правовідносин, що виникають з договору про надання детективних послуг, характерним є наявність спеціальних вимог до виконавця (щодо віку, громадянства, володіння державною мовою, освіти, стажу роботи, спеціальної підготовки, свідоцтва про право на зайняття відповідною діяльністю);

удосконалено:

– істотні умови договору про надання детективних послуг, якими є: предмет договору, що індивідуалізує договір; ціна послуги, що буде включати розмір та порядок оплати (погодинно, фіксовано, комбінована плата) наданих послуг; строк надання послуг;

– наукове положення, що зміст договору про надання детективних послуг складають права та обов’язки сторін, які є кореспондуючими, та можуть бути як загальними, що притаманні будь-якому договору про надання послуг, так і спеціальними, що є характерними лише для договору про надання детективних послуг;

– розуміння наслідків «істотного порушення умов договору», що має включати, окрім наслідків майнового характеру, несприятливі наслідки особистого характеру (зокрема, розголошення під час надання детективних послуг сімейної таємниці, фактів, що компрометують особу чи її родину, бізнесової інформації, внаслідок чого припиняються ділові стосунки, тощо);

– наукові погляди щодо підстав дострокового розірвання договору про надання детективних послуг (за погодженням сторін; у разі порушення однією із сторін зобов'язань за договором; виконавець має право розірвати договір у разі неправомірних дій замовника та появи об'єктивних факторів, внаслідок чого виконання договору є неможливим);

дістали подальшого розвитку:

– положення щодо підстав цивільно-правової відповідальності замовника (відмова від оплати наданих детективних послуг; ненадання необхідної інформації, що завдає матеріальних збитків виконавцю) та виконавця (надання несвоєчасних послуг, недостовірних даних);

– обґрунтування положення щодо впровадження позитивного зарубіжного досвіду у сфері детективної діяльності та надання детективних послуг, зокрема, окрім спеціального закону варто прийняти професійний Етичний кодекс приватного детектива; передбачити для приватних детективів право користуватися інформацією криміналістичних лабораторій Національної поліції; визначити порядок застосування інформації та доказів, які приватні детективи отримали під час детективного розслідування; встановити обов'язок для суб'єктів, які надають детективні послуги (як фізичних, так і юридичних осіб), повідомляти відповідні органи державної влади про виявлені факти та ознаки злочину.

На підставі проведеного дослідження розроблено низку пропозицій щодо оптимізації цивільно-правового регулювання договору про надання детективних послуг. Зокрема, пропонується: 1) включити до ЦК України Главу 69-1 «Детективні послуги»; 2) внести зміни до ст.ст. 4, 5, 8 Закону України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 13.04.2017 р., який прийнятий Верховною Радою України, але не підписаний Президентом України, та доповнити його розділом VI-I «Відповідальність суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності»; 3) доповнити пунктом 13¹ ст. 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 21.09.2011 р. №3773-VI.

Практичне значення одержаних результатів полягає у використанні та можливості використання розроблених пропозицій та висновків у:

– *науково-дослідній роботі* – під час проведення подальших наукових досліджень у галузі цивільного права щодо надання детективних послуг;

– *законотворчій діяльності* – у процесі вдосконалення законодавства України в сфері надання детективних послуг;

– *правозастосовній діяльності* – під час укладення договорів про надання детективних послуг, при розгляді справ, що виникають із таких договірних відносин, а також для підвищення рівня ефективності діяльності органів прокуратури (акт впровадження Київської місцевої прокуратури № 8 від 20.08.2018 року);

– *навчально-методичній роботі* – при викладанні навчальної дисципліни «Цивільне право та процес», а також відповідних спецкурсів, при підготовці підручників, навчальних посібників, а також навчально-методичних матеріалів з указаних дисциплін (акт впровадження Національної академії внутрішніх справ від 04.12.2018 року).

Апробація результатів дисертації. Результати дисертаційного дослідження оприлюднено на 5 науково-практичних конференціях: «Проблеми цивільного права та процесу» (Харків, 30 травня 2015 р.); «Актуальні питання правової теорії та юридичної практики» (Одеса, 12-13 серпня 2016 р.); «Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні» (Львів, 19-20 серпня 2016 р.); «Юридична наука в умовах євроінтеграції України і Молдови: сучасні орієнтири правового розвитку» (Кишинів, 24-25 березня 2017 р.); «Юриспруденція та наукові товариства у закладах вищої освіти – шлях формування правника» (Кривий Ріг, 27 квітня 2018 р.).

Публікації. Основні положення та висновки дисертації викладені в 10 публікаціях, у тому числі в чотирьох статтях у наукових фахових виданнях України, одній статті у фаховому виданні іншої держави, п'яти тезах виступів на науково-практичних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять десять підрозділів, висновків, списку використаних джерел (198 найменувань на 21 сторінці) та двох додатків (на 5 сторінках). Загальний обсяг дисертації становить 223 сторінки, з них основного тексту – 177 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми дослідження, відображено зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами, визначено мету, задачі, об'єкт, предмет та методи дисертаційного дослідження. Відповідно до результатів дослідження висвітлено основні положення наукової новизни, практичне значення одержаних результатів, їх апробацію, публікації за темою дисертації.

Розділ 1. «Теоретичні, методологічні та правові засади дослідження договору про надання детективних послуг» складається із трьох підрозділів.

У *підрозділі 1.1. «Стан наукової розробки та методологія проведення дослідження питань договору про надання детективних послуг»* досліджено та проаналізовано наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у галузі цивільного та суміжних галузей права щодо здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності. Визначено, що окремі проблемні питання правовідносин, що виникають з договору про надання детективних послуг, досліджувались у роботах вітчизняних (К. Л.Бугайчук, К. В.Калюга, А. В. Соломяна, Т. С.Пономарьова, Є. Рахновецький, В. О.Черков, О. Ю.Чорний, О. М.Шелухін) та зарубіжних (О.В. Бровкін, В. В.Горовенко, О. Г.Федорова) науковців. Основними напрямками їхнього дослідження є характеристика послуг приватних детективних агентств, аналіз законопроектів про приватну детективну (розшукову) діяльність та розкриття зарубіжного досвіду в цій сфері, що лише фрагментарно розкриває цивільно-правову спрямованість детективних послуг.

З огляду на викладене, було виявлено низку невирішених питань теоретичного і практичного характеру та обґрунтовано необхідність подальшого дослідження цивільно-правового регулювання договору про надання детективних послуг в Україні. Так, зокрема, окремого розгляду потребують питання, пов'язані із

визначенням юридичної природи договору про надання детективних послуг, порядку його укладення, зміни та припинення.

У підрозділі зазначається загальна методологія проведення дисертаційного дослідження та наводиться перелік методів, що використовувались при тлумаченні поняття договору про надання детективних послуг, встановленні його суті та змісту, дослідженні міжнародної практики, встановленні проблем законодавчого регулювання та визначенні шляхів їх вирішення. Обґрунтована необхідність застосування таких методів як: діалектичний, аналітичний, системно-структурний, метод абстрагування, метод аналогії, формально-правовий метод, компаративістський метод тощо.

У підрозділі 1.2. *«Гене́за законодавства України та наукової думки про надання детективних послуг»* встановлено, що інститут договірних відносин з надання детективних послуг є новим для вітчизняного законодавства, а практика надання таких послуг лише проходить своє становлення.

В Україні було розроблено близько десятка законопроектів, а 13.04.2017 р. Верховна Рада України прийняла Закон «Про приватну детективну (розшукову) діяльність», який встановлює основні поняття, види, напрями та порядок здійснення такої діяльності, правовий статус та гарантії незалежності її суб'єктів. Проте станом на сьогоднішній день він так і не був підписаний Президентом України.

На основі аналізу наукових праць із вказаної проблематики зазначено, що на сьогодні в Україні не сформовано повністю і правову доктрину щодо приватної детективної (розшукової) діяльності та надання детективних послуг. Разом з тим вказану проблематику активно обговорюють у засобах масової інформації, на наукових конференціях, інших відкритих заходах науковці, політики, працівники правоохоронних органів та просто громадяни. Тим самим йде процес формування наукових знань про надання детективних послуг населенню, що в свою чергу є основою для вдосконалення законодавства у цій сфері та формування у майбутньому відповідної правової доктрини.

У підрозділі 1.3. *«Правове регулювання надання детективних послуг за законодавством інших країн»*, з використанням порівняльно-правового методу, проаналізовано практику надання детективних послуг у зарубіжних країнах, які накопичили позитивний досвід, що варто перейняти для застосування в Україні. Було розглянуто правове регулювання діяльності детективних агентств США, Канади, Великобританії, Німеччини, Франції, Іспанії, Італії, Румунії, Сербської та Словацької республік, Латвії; із країн СНД – Республіки Киргизстан, Республіки Молдова, Російської Федерації.

Виокремлено такі основні засади здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності в європейських та інших країнах світу, що варті запровадження в Україні: 1) наявність законодавчої основи, що забезпечує законність та унеможливорює правопорушення у вказаній сфері; 2) різносторонність послуг для населення – від забезпечення охорони прав та інтересів в особистому житті до захисту бізнес-інтересів у підприємництві та судових процесах; 3) тісне співробітництво в окремих сферах з органами державної влади; 4) жорсткий контроль з боку держави за використанням приватними детективами спеціальних

засобів і вогнепальної зброї; 5) обов'язкове ліцензування та реєстрація такої діяльності; 6) надання детективних послуг на договірній основі.

Зроблено висновок про необхідність в Україні окрім спеціального закону прийняти професійний Етичний кодекс приватного детектива (за прикладом Іспанії, Словенії). Чітке законодавче закріплення правового статусу приватних детективів дасть можливість визначити їхні права, обов'язки та гарантії їх реалізації, а також порядок застосування інформації та доказів, які вони отримали під час детективного розслідування. Також доцільним є створення навчальних центрів з підготовки приватних детективів, як це має місце в більшості зарубіжних країн, зокрема, в США, Німеччині, Франції, Іспанії, Італії, Румунії тощо.

Розділ 2. «Юридична природа договору про надання детективних послуг» складається з чотирьох підрозділів.

У підрозділі 2.1. *«Поняття договору про надання детективних послуг та його місце в системі цивільно-правових договорів»* сформульовано авторське визначення договору про надання детективних послуг, як цивільно-правового договору, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується надати детективні послуги другій стороні (замовникові) на умовах і в порядку, що визначені договором, відповідно до законодавчих вимог, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві надання послуг та фактичні витрати, необхідні для виконання договору.

Встановлено, що договір про надання детективних послуг входить до системи договорів про надання послуг, що зумовлюється його загальними описовими ознаками. Водночас він є самостійним договором, має певні особливості, що виділяють його з-поміж інших правовідносин щодо надання послуг.

Договір про надання детективних послуг за офертою є публічним, за моментом укладення – консенсуальним, за правами і обов'язками сторін – взаємним, за метою (отримання прибутку) – відплатним, за характером відносин між виконавцем і замовником – фідучіарним та має конфіденційний характер, за реалізацією дій фактичного і юридичного характеру – змішаним, із врахуванням ризику – алеаторним.

У підрозділі 2.2. *«Істотні умови договору про надання детективних послуг»* встановлено, що істотними умовами договору про надання детективних послуг є: предмет договору, який індивідуалізує договір; ціна послуги, що включає розмір та порядок оплати (погодинно, фіксовано, комбінований платіж) наданих послуг; строк надання послуг.

Обґрунтовано, що предметом такого договору є діяльність з надання детективних послуг, які приватний детектив повинен виконати за дорученням (завданням) замовника, що має нематеріальний та особистий характер, та надається у вигляді інформації у сфері сімейних відносин, корпоративної та економічної безпеки юридичних осіб, а також надання даних, що можуть бути підставою для звернення до суду для захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

Оскільки детективна діяльність здійснюється для забезпечення реалізації прав фізичних та юридичних осіб на інформацію, то сторонами повинно бути узгоджено, які саме відомості представляють інтерес для замовника, а також їх обсяг.

Ціна за договором про надання детективних послуг є істотною умовою, що зумовлюється тим, що: 1) вказаний договір укладається тільки як відплатний; 2) розмір оплати залежить від обсягу послуг та терміновості їх надання; 3) без оплати, частково попередньої, він не здійснюється.

За договором про надання детективних послуг надаються різні послуги, тому розмір (тариф) може встановлюватися за кожен окремий вид послуг. Зазначене зумовлюється тим, що виконання договору потребує різних матеріальних затрат виконавця, застосування технічних засобів (відеоспостереження, спостереження на авто та ін.), залучення декількох приватних детективів тощо. Специфіка порядку оплати договору про надання детективних послуг полягає у тому, що попередньо надається авансовий платіж, а остаточний платіж – після виконання договору. Можливим варіантом є оплата після закінчення кожного проміжного строку виконання завдання за його конкретним результатом.

Доведено, що строк, під час якого надаються детективні послуги, залежить від багатьох обставин: по-перше, від складності надання послуги; по-друге, від обсягу інформації, яка повинна бути надана; по-третє, від оперативності надання інформації.

Обґрунтовано, що у договорі про надання детективних послуг зазначається початковий і кінцевий строки, а в окремих випадках – початковий, проміжні, та кінцевий строки. Вони є обов'язковими для виконавця, і у разі їх порушення, виконавець несе відповідальність, передбачену договором.

Якщо початковий строк обраховується з моменту укладення договору, а кінцевий – визначається моментом його виконання, то проміжні строки визначаються сторонами відповідно до надання чітко зазначених видів послуг. Практика надання детективних послуг свідчить про можливість встановлення проміжних строків, зокрема, якщо договір укладається щодо пошуку, збирання, фіксації відомостей у кримінальному провадженні на договірній основі зі стороною кримінального провадження з боку захисту.

У підрозділі 2.3. «Суб'єктний склад договору про надання детективних послуг» досліджено коло учасників договору про надання детективних послуг, якими є виконавець і замовник.

Визначено та конкретизовано законодавчі вимоги до приватних детективів та об'єднання приватних детективів, які є виконавцями за таким договором. Зокрема, приватним детективом може бути громадянин України старше 25-річного віку, який володіє державною мовою, має юридичну освіту або стаж роботи в оперативних підрозділах чи органах досудового розслідування не менше трьох років та отримав свідоцтво про право на зайняття відповідною діяльністю.

Встановлено, що приватний детектив не може бути службовою чи посадовою особою органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів. Приватному детективу також заборонено займатися адвокатською, нотаріальною чи судово-експертною діяльністю та надавати інші публічні послуги. Несумісною з діяльністю приватного детектива є військова або альтернативна (невійськова) служба.

Доведено, що об'єднання приватних детективів повинні бути створені відповідно до законодавства як юридичні особи, для яких це є основним видом діяльності, з вказівкою на її організаційно-правову форму. Вони мають право на використання в назві об'єднання слова «детективне» або похідних від нього. Засновниками та учасниками об'єднання приватних детективів можуть бути виключно приватні детективи.

Замовником може бути фізична чи юридична особа, органи державної виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

Розглянуто можливість участі як замовника у договорі неповнолітньої особи. Підставами для звернення та укладення такого договору у неї можуть бути: розшук батьків, чи одного із них, близьких родичів; порушення їх права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняється законом, тощо.

Констатовано, що договір про надання детективних послуг може бути укладений і на користь третьої особи. До особливостей договору про надання детективних послуг віднесено неможливість знаходження на стороні виконавця будь-якої третьої особи, детективні послуги можуть надавати лише приватні детективи та об'єднання приватних детективів особисто.

У підрозділі 2.4. *«Права та обов'язки сторін за договором про надання детективних послуг»* розглянуто та проаналізовано правовий статус сторін договору відповідно до його стадій: 1) стадії укладення договору; 2) стадії виконання договору; 3) стадії припинення договору.

На стадії укладання договору на сторони покладаються організаційно-правові права і обов'язки. Виконавець має право вимагати від замовника представлення достатніх відомостей для оформлення договору про надання детективних послуг; замовник має право вимоги щодо належного оформлення договору про надання детективних послуг. До основних обов'язків сторін віднесено: обов'язок виконавця оформити договірні відносини відповідно до вимог законодавства, стандартних договорів, існуючої практики; до обов'язку замовника віднесено надання виконавцеві усієї необхідної інформації.

На стадії виконання договору виконавець має право у разі встановлення проміжних строків отримувати оплату детективних послуг та одержувати додаткові відомості щодо предмету договору, якщо такі з'явилися у замовника, та зобов'язаний здійснювати реалізацію замовлених завдань з виконання детективних послуг відповідно до їх узгодженого переліку, добросовісно та повно. Замовник має право вимагати своєчасної і повної інформації про виконання договору та несе обов'язок щодо оплати наданих детективних послуг.

На стадії припинення договору про надання детективних послуг виконавець має право: вимагати оплату за вказану діяльність (остаточний розрахунок, фактичні витрати), розірвати договір у разі несвоечасної оплати за надання детективних послуг, без якої подальше виконання договірних зобов'язань є неможливим. Виконавець зобов'язаний: надати звіт про проведену діяльність та доопрацювати його у разі необхідності в установлені сторонами строки; обґрунтувати підстави розірвання договору у випадку такої ініціативи з боку виконавця, а якщо вони

визнані недостатньо вагомими – відшкодувати шкоду, завдану замовникові невиконанням договору.

Замовник має право на отримання звіту з документальним підтвердженням наданої інформації, у разі розірвання договору з необґрунтованих підстав виконавця – вимагати відшкодування завданої шкоди (повернення авансового платежу чи коштів за невиконані детективні послуги) та несе обов'язки з остаточного розрахунку за договором, включаючи фактичні витрати.

Розділ 3. «Укладення, зміна, припинення договору про надання детективних послуг та правові наслідки порушення його умов» складається з трьох підрозділів.

У підрозділі 3.1. *«Укладення договору про надання детективних послуг»* наведено характеристику його оферти та акцепту. Зокрема, оферта щодо укладення договору про надання детективних послуг є, з одного боку, завжди публічною, звернена до широкого кола невизначених індивідуально осіб, ними можуть бути як фізичні, так і юридичні особи; з іншого – повинна бути максимально визначеною, адресат повинен бачити, що йому пропонують укласти договір на тих чи інших умовах, які він може прийняти, відхилити, доповнити або змінити. Оферта здійснюється лише письмово. Договір про надання детективних послуг не укладається через усну форму висловлення оферти, мовчанням або за допомогою конклюдентних дій.

Акцепт за договором про надання детективних послуг є повним і безумовним щодо істотних умов такого договору, але завжди підлягає конкретизації щодо специфіки отримання детективних послуг. Висловлена пропозиція щодо укладення договору про надання детективних послуг є настільки загальною, а виконання таких договорів настільки специфічним, що умови укладення договору загалом приймаються, проте завжди корегуються.

Наведено розв'язання деяких недостатньо опрацьованих в практиці укладення договорів питань. Зокрема, доведено, що приватний детектив укладає самостійно договір про надання детективних послуг лише у тому разі, якщо він є єдиним засновником відповідної юридичної особи. Учасник (виконавець) об'єднання приватних детективів укладає договір про надання детективних послуг без згоди інших учасників цієї юридичної особи та від свого імені лише у тому разі, якщо це передбачено статутом підприємства. Замовник може укласти договір про надання детективних послуг і у своїх інтересах, і в інтересах третіх осіб.

У підрозділі 3.2. *«Зміна та припинення договору про надання детективних послуг»* досліджено порядок та правові наслідки зміни та припинення договору про надання детективних послуг.

Констатовано ототожнення ЦК України понять зміна та розірвання цивільно-правового договору, які є суперечливими за своєю юридичною природою: зміна договору призводить до зміни окремих його положень, а розірвання – до повного припинення правовідносин між сторонами. Розглянуто зміну та розірвання цивільно-правового договору, у тому числі договору про надання детективних послуг за згодою сторін; за судовим рішенням у разі порушення договору; односторонньої відмови від договору.

Зокрема, договір може бути достроково розірваний за погодженням сторін; у разі порушення однією із сторін зобов'язань за договором; виконавець має право розірвати договір у разі неправомірних дій замовника та появи об'єктивних факторів, внаслідок чого виконання договору є неможливим. Такими є: 1) замовник несвоєчасно здійснює оплату детективних послуг, якщо вона (оплата) йде частинами; 2) порушення інтересів виконавця (розголошується конфіденційна інформація щодо матеріального стану чи особистого життя замовника, що може його скомпрометувати в бізнес структурах); 3) подання недостовірних даних, які унеможливають виконання договору; 4) у разі форс-мажорних обставин, що не дозволяє виконавцю отримати передбачений у договорі результат.

З'ясовано співвідношення між припиненням цивільно-правового договору та його розірванням, припиненням цивільно-правового договору та припиненням цивільно-правового зобов'язання. Розкрито підстави припинення цивільних правовідносин та припинення договору про надання детективних послуг у разі домовленості сторін (сторони ще не приступили до виконання своїх обов'язків; має місце заміна первісного зобов'язання новим зобов'язанням між цими ж сторонами (новація); сторони частково виконали свої обов'язки й цього виконання достатньо для припинення договору).

Аналіз практичної діяльності суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності дозволив з'ясувати, що найбільш поширеними випадками припинення договору про надання детективних послуг є: їх власна ініціатива, закінчення строку дії свідоцтва про право на зайняття детективною (розшуковою) діяльністю; анулювання свідоцтва про право на зайняття відповідною діяльністю; визнання її суб'єкта банкрутом; в разі визнання приватного детектива недієздатним за рішенням суду.

Акцентовано увагу на випадки неможливості виконання договору про надання детективних послуг, до яких віднесено появу обставин, що унеможливають виконання договору, але до його укладення були невідомими. Основними ознаками неможливості виконання договору є: 1) виконавець не відповідає за появу обставин/фактів, які унеможливають виконання договору (замовник не надав достатню інформацію щодо особи або надав недостовірні відомості); 2) вини виконавця у цьому разі не має, він не відповідає за невиконання зобов'язання або неналежне його виконання.

У підрозділі 3.3 «Відповідальність сторін за порушення умов договору про надання детективних послуг» розглянуто цивільно-правову відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору як виконавцем, так і замовником. З'ясовано, що цивільно-правова відповідальність за договором про надання детективних послуг є: по-перше, договірною відповідальністю; по-друге, така відповідальність може бути і частковою, і солідарною.

Встановлено такі випадки відповідальності сторін. Замовник відповідає за: а) надання недійсної або неповної інформації, внаслідок чого унеможливується виконання договору; б) ненадання передбаченої договором інформації в зазначений строк; в) несвоєчасну оплату детективних послуг; г) нездійснення інших дій, передбачених договором з його сторони. Виконавець відповідає за: а) несвоєчасне

подання замовникові передбаченої за договором інформації; б) подання неповної інформації щодо предмету договору; в) передання спотвореної інформації, тобто такої, що не відповідає реальному стану щодо предмету договору.

ВИСНОВКИ

У дисертації здійснено теоретичне узагальнення та нове вирішення наукового завдання, що полягає у всебічному дослідженні договору про надання детективних послуг, а також сформульовано висновки та пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства України.

Найбільш вагомими науковими результатами є такі:

1. Визначено стан наукової розробки та методологічні засади дослідження питань договору про надання детективних послуг. Встановлено, що інститут договірних відносин з надання детективних послуг є новим для вітчизняного законодавства, а практика надання таких послуг лише проходить своє становлення.

2. Проаналізовано практику надання детективних послуг у зарубіжних країнах, які накопили позитивний досвід, що варто перейняти для застосування в Україні. У ході дослідження було розглянуто правове регулювання діяльності детективних агентств США, Канади, Великобританії, Німеччини, Франції, Іспанії, Італії, Румунії, Сербської та Словацької республік, Латвії; із країн СНД – Республіки Киргизстан, Республіки Молдова, Російської Федерації.

Виокремлено такі основні засади здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності в європейських та інших країнах світу, що варті запровадження в Україні: 1) наявність законодавчої основи, що забезпечує законність та унеможливорює правопорушення у вказаній сфері; 2) різносторонність послуг для населення – від забезпечення охорони прав та інтересів в особистому житті до захисту бізнес-інтересів у підприємництві та судових процесах; 3) тісне співробітництво в окремих сферах з органами державної влади; 4) жорсткий контроль з боку держави за використанням приватними детективами спеціальних засобів і вогнепальної зброї; 5) обов'язкове ліцензування та реєстрація такої діяльності; 6) надання детективних послуг на договірній основі.

3. Договір про надання детективних послуг – це договір, за яким одна сторона (виконавець) зобов'язується надати детективні послуги другій стороні (замовникові) на умовах і в порядку, що визначені договором, відповідно до законодавчих вимог, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві надання послуг та фактичні витрати, необхідні для виконання договору.

Договір про надання детективних послуг входить до системи договорів про надання послуг, що зумовлюється його загальними описовими ознаками. Водночас він є самостійним договором, має певні особливості, що виділяють його з-поміж інших правовідносин щодо надання послуг.

Договір про надання детективних послуг за офертою є публічним, за моментом укладення – консенсуальним, за правами і обов'язками сторін – взаємним, за метою (отримання прибутку) – відплатним, за характером відносин між виконавцем і замовником – фідучіарним та має конфіденційний характер, за

реалізацією дій фактичного і юридичного характеру – змішаним, із врахуванням ризику – алеаторним. Правовідносини, що виникають під час реалізації умов договору, одночасно є внутрішніми (між виконавцем і замовником) і зовнішніми (між виконавцем і третіми особами).

4. Істотними умовами договору про надання детективних послуг є: предмет договору, який індивідуалізує договір; ціна послуги, що включає розмір та порядок оплати (погодинно, фіксовано, комбінований платіж) наданих послуг; строк надання послуг.

Предметом договору про надання детективних послуг є діяльність з надання детективних послуг, які приватний детектив повинен виконати за дорученням (завданням) замовника, що має нематеріальний та особистий характер, та надається у вигляді інформації у сфері сімейних відносин, корпоративної та економічної безпеки юридичних осіб, а також надання даних, що можуть бути підставою для звернення до суду для захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

Результатом діяльності з надання детективних послуг є надання інформації щодо всього замовлення. Характер, обсяг, послідовність надання інформації у договорі визначаються лише виконавцем, замовник не має достатньої компетентності у цій сфері. У випадках неможливості деталізації предмету послуги результат діяльності визначається у загальному вигляді.

Результатом діяльності за договором про надання детективних послуг може бути:

- у разі надання послуг у сфері сімейних відносин – інформація щодо місця проживання (перебування) особи, яку розшукують; наявності чи відсутності фактів сімейної зради; народження особи у певному місці тощо;

- у разі надання послуг у сфері забезпечення корпоративної безпеки – інформація про виявлення фактів контрспостереження (підслуховуючих пристроїв, незаконного встановлення аудіо- і відеозаписуючих пристроїв); перевірку співробітників на поліграфі у разі підозри в невиконанні функціональних обов'язків, що шкодить інтересам роботодавця (з письмового дозволу випробуваного), тощо;

- у разі надання послуг у сфері забезпечення економічної безпеки юридичних осіб – інформація про факти неправомірного використання у підприємницькій діяльності фірмових знаків та найменувань, недобросовісної конкуренції; невиконання юридичною особою боргових зобов'язань перед підприємствами, установами, організаціями тощо;

- у разі надання послуг у цивільному, господарському, адміністративному судочинстві, під час кримінального провадження – представлення відомостей, необхідних для розгляду справ у суді; надання даних, що можуть бути підставою для звернення до суду; захисту підозрюваного чи підсудного тощо.

За договором про надання детективних послуг надаються різні послуги, тому розмір (тариф) може встановлюватися за кожен окремий вид послуг.

Специфіка порядку оплати договору про надання детективних послуг полягає у тому, що попередньо надається авансовий платіж, а остаточний платіж – після виконання договору. Можливим варіантом є оплата після закінчення кожного проміжного строку виконання завдання за його конкретним результатом.

У договорі про надання детективних послуг зазначається початковий і кінцевий строки, а в окремих випадках – початковий, проміжні, та кінцевий строки. Якщо початковий строк обраховується з моменту укладення договору, а кінцевий – визначається моментом його виконання, то проміжні строки визначаються сторонами відповідно до надання чітко зазначених видів послуг.

5. Сторонами договору про надання детективних послуг є виконавець і замовник. Для правовідносин, що виникають з договору про надання детективних послуг, характерним є наявність спеціальних вимог до виконавця (щодо віку, громадянства, володіння державною мовою, освіти, стажу роботи, спеціальної підготовки, свідоцтва про право на зайняття відповідною діяльністю).

Приватний детектив повинен мати повну правосуб'єктність та відповідний професійний статус. Об'єднання приватних детективів повинні бути створені відповідно до законодавства як юридичні особи, для яких це є основним видом діяльності, з вказівкою на її організаційно-правову форму. Вони мають право на використання в назві об'єднання слова «детективне» або похідних від нього. Засновниками та учасниками об'єднання приватних детективів можуть бути виключно приватні детективи.

Замовником може бути фізична чи юридична особа, органи державної виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування. Проте, надання детективних послуг вказаним органам є недоречним, тому що такі замовлення можуть збільшити видатки з державного або місцевого бюджету.

Замовник може укласти договір і на користь третьої особи. Особливістю договору про надання детективних послуг є неможливість знаходження на стороні виконавця будь-якої третьої особи, оскільки детективні послуги можуть надавати лише приватні детективи та об'єднання приватних детективів особисто.

6. Зміст договору про надання детективних послуг складають права та обов'язки сторін, які є кореспондуючими. Вони складаються на усіх стадіях договірних правовідносин з надання детективних послуг: його укладення, виконання та припинення. Аналіз прав та обов'язків сторін за договором про надання детективних послуг свідчить, що вони можуть бути як загальними, що притаманні будь-якому договору про надання послуг, так і спеціальними, що є характерними лише для договору про надання детективних послуг (розшук особи, представлення інформації про подружню зраду, відомостей про недобросовісну конкуренцію, неплатоспроможність сторони договору тощо).

7. Встановлено, що договір про надання детективних послуг відповідає порядку, передбаченому цивільним законодавством та укладається у двох стадіях: першою стадією є пропозиція/оферта, яка звернута до невизначеного кола осіб, умови якої достатньо визначені для акцептанта та передбачають у майбутньому укладення договору про надання детективних послуг; другою стадією є повний і безумовний акцепт, який свідчить про прийняття загальних умов оферти. У разі отримання акцепту на оферту здійснюється корегування умов дорогу: оплати послуг за договором (залежно від обсягу замовлених послуг), строку (може бути скорегований відповідно до умов, що виникають непередбачено).

Найчастіше коригуванню підлягають строки та оплата з таких питань: з'ясування обставин незаконного отримання, збирання, розголошення відомостей, що становлять комерційну, банківську та службову таємницю, а також фактів незаконного збирання конфіденційної інформації стосовно фізичних осіб; вивчення ринку, пошук і збір із відкритих джерел інформації з метою підготовки ділових переговорів, з'ясування фінансової, майнової та комерційної спроможності і благонадійності потенційних ділових партнерів (юридичних і фізичних осіб) в регіонах і за кордоном; збирання відомостей щодо цивільних, господарських справ, справ про адміністративні правопорушення на договірній основі з учасниками процесу.

8. Під зміною договору про надання детективних послуг розуміється волевиявлення сторін договору, що змінює деякі умови його виконання (предмет, строк, оплату, надання окремих послуг), без зміни виду та спрямованості договору. Зміна умов договору відбувається лише за згодою сторін.

Розірвання договору у судовому порядку є способом захисту цивільних прав (порушених чи тих, що можуть бути порушені) та інтересів сторони договору у разі порушення його істотних умов, внаслідок чого заінтересована сторона може мати несприятливі для себе наслідки як майнового характеру, так і особистого (наприклад, розголошення сімейної таємниці; компрометуючих її чи родину фактів, конфіденційної бізнесової інформації тощо).

9. Договір про надання детективних послуг може бути припинений внаслідок домовленості сторін у таких випадках: 1) сторони ще не приступили до виконання своїх обов'язків; 2) заміна первісного зобов'язання новим зобов'язанням між цими ж сторонами (новація); 3) сторони частково виконали свої обов'язки й цього виконання достатньо для припинення договору.

Неприйнятними способами припинення договору про надання детективних послуг є: передання відступного (замовника цікавить тільки надання інформації щодо предмету договору, ніякі інші відомості не можуть бути зараховані замість потрібної, заздалегідь вказаної, інформації); зарахування (зобов'язання за вказаним договором не є зустрічним, вимоги за договором не є однорідними); прощення боргу (боргових зобов'язань за договором про надання детективних послуг не може бути).

Визначено суб'єктивні (домовленість сторін) та об'єктивні (поєднання боржника і кредитора в одній особі; неможливість виконання договору внаслідок виникнення юридичної, фактичної, економічної неможливості; смерті фізичної (у випадках непереходу прав та обов'язків померлого до спадкоємців) або ліквідації юридичної особи) підстави припинення договору про надання детективних послуг. До інших можливих об'єктивних підстав припинення такого договору віднесено: недієздатність виконавця, якщо договір укладений не із детективним підприємством, а з приватним детективом; його безвісну відсутність; оголошення банкрутом.

Повне виконання сторонами договору про надання детективних послуг буде мати місце у випадках, якщо виконавець виконав всі покладені на нього обов'язки відповідно до основних принципів, а саме: принципу реального виконання, принципу належного виконання, принципу добросовісності та розумності.

10. Цивільно-правова відповідальність за винну дію може бути покладена не лише на приватного детектива, а й на об'єднання приватних детективів, якщо приватний детектив завдав своєю діяльністю шкоду замовникові під час виконання своїх службових обов'язків та за завданням об'єднання приватних детективів, від імені якого він діяв.

Цивільно-правова відповідальність за договором є: договірною, частковою або солідарною, виражається в грошовій формі.

11. З метою оптимізації законодавства України щодо договору про надання детективних послуг пропонується внести такі зміни:

1) доповнити статтю 4 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 21.09.2011 р. №3773-VI пунктом 13¹ такого змісту: «Іноземці та особи без громадянства, які прибули в Україну для укладення договору про надання детективних послуг з метою розшуку родичів або знайомих осіб, захисту прав інтелектуальної власності, інших матеріальних благ, вважаються такими, які на законних підставах перебувають в Україні»;

2) Закон України «Про приватну детективну (розшукову) діяльність» від 13.04.2017 р., що прийнятий ВРУ, але не підписаний Президентом України:

– п. 1 ч. 1 ст. 4 викласти у такій редакції: «приватний детектив, помічник приватного детектива, стажист приватного детектива»;

– ч. 1 ст. 5 викласти у такій редакції: «Приватним детективом може бути громадянин України, який досяг 25 років, володіє державною мовою, має вищу юридичну освіту та стаж роботи в оперативних підрозділах чи органах досудового розслідування не менше трьох років, пройшов відповідне навчання з метою здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності та отримав у встановленому законом порядку свідоцтво про право на зайняття приватною детективною (розшуковою) діяльністю;

– п. 6 ч. 6 ст. 8 викласти у такій редакції: «засвідчені в установленому порядку копії документів, що підтверджують громадянство особи, наявність вищої юридичної освіти, проходження відповідного навчання та стаж роботи в оперативних підрозділах або органах досудового розслідування»;

– доповнити ч. 6 ст. 8 пунктом 9 такого змісту: «відомості щодо необхідності використання спеціальних засобів та зброї під час здійснення приватної детективної (розшукової) діяльності»;

– доповнити розділом VI-I «Відповідальність суб'єктів приватної детективної (розшукової) діяльності».

3) доповнити ЦК України окремою главою 69-1 «Детективні послуги».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ:

1. Волинська А.М. Надання детективних послуг за законодавством зарубіжних країн: позитивний досвід цивільно-правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. № 39. Том 1. С. 41-46.

2. Волинська А.М. Стан наукової розробки договору надання детективних послуг в Україні. *Український науково-теоретичний часопис Київського університету права НАН України*. 2016. № 3. С. 225-229.

3. Волинська А.М. Правова доктрина щодо надання детективних послуг *Міжнародний Національний юридичний журнал «Jurnalul juridic național: teorie și practică»*. 2016. № 6. Том 2. С. 77-82.

4. Волинська А.М. Договір про надання детективних послуг в системі цивільно- правових договорів. *Науково-практичний фаховий журнал «Юридичний вісник»*. 2017. № 2. С. 234-247.

5. Волинська А.М. Істотні умови договору про надання детективних послуг. *Збірник наукових праць «Актуальні проблеми держави і права»*. 2017. № 79. С. 27-34.

6. Волинська А.М. Детективні послуги як об'єкт цивільних прав. *Проблеми цивільного права та процесу* : матеріали наук.-практ. конф. (Харків, 30 трав. 2015 р.). Харків, 2015. С. 23-27.

7. Волинська А.М. Методологічні основи дослідження укладання договору на надання приватних детективних послуг. *Актуальні питання правової теорії та юридичної практики* : матеріали міжн. наук.-практ. конф. (Одеса, 12-13 сер. 2016 р.). Одеса, 2016. С. 48-51.

8. Волинська А.М. Розгляд договору надання детективних послуг із позиції цивільного права зарубіжними правниками. *Проблеми та стан дотримання захисту прав людини в Україні* : матеріали міжн. наук.-практ. конф. (Львів, 19-20 сер. 2016 р.). Львів, 2016. С. 47-50.

9. Волинська А.М. Договір про надання детективних послуг: загальна характеристика. *Юридична наука в умовах євроінтеграції України і Молдови: сучасні орієнтири правового розвитку* : збірник міжн. наук.-практ. конф. (Кишинів, 24-25 бер. 2017 р.). Кишинів, 2017. С. 166-168.

10. Волинська А.М. Права та обов'язки суб'єкта приватної детективної діяльності за договором про надання детективних послуг. *Юриспруденція та наукові товариства у закладах вищої освіти – шлях формування правника* : збірник всеукр. наук.-практ. конф. (Кривий Ріг, 27 квіт. 2018 р.). Кривий Ріг, 2018. С. 135-138.

АНОТАЦІЯ

Волинська А. М. Договір про надання детективних послуг. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.03 – цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право. – Національна академія внутрішніх справ, Київ, 2018.

Дисертація є першим комплексним науковим дослідженням проблематики договірних відносин з надання детективних послуг в Україні. Здійснено аналіз стану наукової розробки питань договору про надання детективних послуг, окреслено методологію проведення відповідного дослідження, простежено генезис законодавства, що регулює порядок укладення та особливості виконання договору

про надання детективних послуг, вивчено досвід зарубіжних країн у визначеній сфері. Встановлено юридичну природу договору та його суб'єктний склад, визначено права та обов'язки сторін, розкрито порядок і особливості укладення, зміни та припинення договору, а також правові наслідки порушення його умов.

В результаті проведеного дослідження, сформульовано наукові пропозиції щодо перспектив розвитку та вдосконалення законодавства, що регулює договір про надання детективних послуг.

Ключові слова: договір про надання детективних послуг, детективна послуга, приватна детективна (розшукова) діяльність, приватний детектив, об'єднання приватних детективів, виконавець, замовник.

АННОТАЦИЯ

Волынская А. Н. Договор оказания детективных услуг. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.03 – гражданское право и гражданский процесс; семейное право; международное частное право». – Национальная академия внутренних дел, Киев, 2018.

Диссертация является первым комплексным научным исследованием проблематики договорных отношений по оказанию детективных услуг в Украине. Осуществлен анализ состояния научной разработки договора оказания детективных услуг, определено методологию проведения соответствующего исследования, исследовано генезис законодательства, регулирующего порядок заключения и особенности исполнения договора оказания детективных услуг, изучен опыт зарубежных стран в обозначенной сфере. Установлено юридическую природу договора, субъектный состав, права и обязанности сторон, заключение, изменение, прекращение договора и правовые последствия нарушения его условий.

Впервые сформулировано понятие договора оказания детективных услуг как гражданско-правового договора, в котором одна сторона (исполнитель) обязуется оказать детективные услуги другой стороне (заказчику) на условиях и в порядке, которые определены договором, в соответствии с законодательными требованиями, а заказчик обязуется оплатить исполнителю оказание услуг и фактические затраты, необходимые для исполнения договора.

Также конкретизирован комплекс следующих видов детективных услуг: в сфере брачно-семейных отношений; в сфере обеспечения корпоративной и экономической безопасности юридических лиц; в гражданском, хозяйственном, административном судопроизводстве, в ходе уголовного производства и досудебного расследования. Определена практическая значимость детективных услуг, а именно: обеспечение законных прав и интересов физических лиц; а также корпоративных и материальных, прав интеллектуальной собственности юридических лиц.

Определены основания гражданско-правовой ответственности заказчика (отказ от оплаты оказанных детективных услуг; недостоверное предоставление

нужной информации, причиняющей материальный ущерб исполнителю) и исполнителя (оказание несвоевременных услуг, предоставление недостоверных данных).

В результате проведенного исследования сформулированы научные предложения относительно перспектив развития и совершенствования законодательства, регулирующего договор оказания детективных услуг.

Ключевые слова: договор оказания детективных услуг, детективная услуга, частная детективная (сыскная) деятельность, частный детектив, объединение частных детективов, исполнитель, заказчик.

SUMMARY

Volynska A.M. A contract for the provision of detective services. – On the rights of manuscripts.

Thesis for a Candidate Degree in Law, specialty 12.00.03 – Civil Law and Civil Procedure; Family law; International Private Law. – National Academy of Internal Affairs, Kyiv, 2018.

The dissertation is the first comprehensive scientific research of the theoretical and practical principles of the implementation of the agreement on the provision of detective services in Ukraine. The analysis of the state of scientific development of the problem of legal regulation of the contract on the provision of detective services, the methodology of conducting the relevant research, the genesis of legislation, which regulates the procedure for the conclusion and peculiarities of the implementation of the contract on the provision of detective services, examines the experience of foreign countries in a certain area. The legal nature of the contract, the subject structure, the rights and obligations of the parties, the conclusion, change, termination of the agreement and the legal consequences of violation of its terms are established.

As a result of the research, the scientific proposals on the prospects for the development and improvement of the legislation regulating the contract on the provision of detective services are formulated.

Keywords: a contract on the provision of detective services, detective service, private detective (search) activity, private detective, association of private detectives, executor, customer.